

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΣΤ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2183	Μεγάλη Παρασκευὴ βράδυ 26 Ἀπριλίου 2019	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
---	--	---

«Γενεὰ ζητούντων τὸν Κύριον»

«Αἶ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ σου προσφέρουσι, Χριστέ μου» (Γ' στ. ἐγκωμ. Ἐπιτ.)

Ἐπιτρέψτε μου, ἀγαπητοί μου, νὰ πῶ λίγα λόγια πρὶν τὴν ἔξοδο τοῦ ἐπιταφίου.

Ἀπόψε σὲ ὄλους τοὺς ναοὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ψάλλεται ὁ **Ἐπιτάφιος θρῆνος**. Εἶνε μία ἀνθοδέσμη ὕμνων πρὸς τὸν Κύριο, ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖται στὸ μνήμα ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ, τὸ Νικόδημο καὶ τὶς μυροφόρες γυναῖκες. Ἀποτελεῖται ἀπὸ 99 σύντομους ὕμνους, τὰ *ἐγκώμια*, πού εἶνε χωρισμένα σὲ 3 ὁμάδες - *στάσεις* καὶ περιέχουν ὑπέροχα νοήματα.

Ἡ τρίτη στάσις ἀρχίζει μὲ τὸ πασίγνωστο **«Αἶ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ σου προσφέρουσι, Χριστέ μου»**. Τὰ λόγια αὐτὰ δίνουν ἀφορμὴ νὰ κάνουμε μερικὲς παρατηρήσεις.

***

● Ὁ ὕμνος μιλάει γιὰ «γενεές». **Ποιά λέγεται γενεά;** Ὁ ἱερὸς ὕμνογράφος ἐδῶ χρησιμοποιεῖ μία ὁμηρικὴ ἰδέα πού ἔχει ὑπ' ὄψιν.

Ὁ Ὅμηρος παρομοιάζει τὴν ἀνθρωπότητα μὲ δέντρο πού ζῆ χιλιετίες καὶ κάθε τόσο βγάζει νέα φύλλα. Ὑπάρχουν καὶ δέντρα αἰωνόβια· οἱ ἐλιές π.χ. κάτω ἀπ' τὶς ὁποῖες προσευχήθηκε ὁ Κύριος στὴ Γεθσημανὴ λένε ὅτι ζοῦν ἀκόμη, καὶ στὴν Ἀθήνα ὅτι ὑπάρχουν ἐπίσης ἐλιές ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Πλάτωνος. Ἀλλὰ **τὸ πιὸ μακρόβιο δέντρο εἶνε ἡ ἀνθρωπότης**.

Τὰ δέντρα διακρίνονται σὲ *ἀειθαλῆ*, ὅσα διατηροῦν πάντοτε τὸ φύλλωμά τους, καὶ σὲ *φυλλοβόλα*, ὅσα τὸ χειμῶνα ρίχνουν τὰ φύλλα τους καὶ μένουν γυμνά, καὶ τὴν ἀνοιξὶ γεμίζουν πάλι μὲ νέα φύλλα. Ἔτσι καὶ ἡ ἀνθρωπότης· εἶνε ἓνα δέντρο ἀεὶζωο, πού κάθε τόσο ἀλλάζει φύλλωμα. **Μὲ τὴν ἀλλαγὴ φυλλώματος μοιάζει καὶ ἡ διαδοχὴ τῶν γενεῶν**, οἱ ὁποῖες ἔρχονται καὶ παρέρχονται.

Κάθε γενεὰ ὑπολογίζεται σὲ 25 μὲ 30 χρόνια. Ἐνας αἰώνας δηλαδὴ ἔχει 4 γενεές· ἐπομένως, στοὺς 20 αἰῶνες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ, ἔχουν περάσει **80 περίπου γενεές**.

Γενεὰ ἀπὸ γενεὰ διαφέρει. Τὰ **ζῶα** δὲν ἔχουν πρόοδο. Τὸ μυρμήγκι π.χ. ἢ τὰ ἀποδημητικὰ πουλιὰ κάνουν σήμερα τὴ φωλιά τους ὅπως τὴν ἔκαναν καὶ πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια· ζοῦν μέσα σὲ ἓνα στενὸ κύκλο ἐνστίκτων. Ὁ **ἄνθρωπος** ὁμως προοδεύει, καὶ σήμερα ταξιδεύει στὸ διάστημα· εἶνε μιὰ πρόοδος αὐτό.

Γενεὰ ἀπὸ γενεὰ διαφέρει σὲ πολλὰ. Ἐνα πρᾶγμα ὁμως εἶνε σταθερὸ χαρακτηριστικὸ ὅλων τῶν γενεῶν· ὅτι στὴν ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχει βαθὺ καὶ ἀνεκρίζωτο **τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα**, ἢ ἀνάγκη τῆς θρησκείας. Ὅπως λέει ὁ Πλούταρχος, μπορεῖ νὰ βρῆς πόλεις «ἀνοχύρωτες, ἀγράμματες, χωρὶς ἀρχηγό, χωρὶς κατοίκους, χωρὶς χρήματα, νὰ μὴν ἔχουν νόμισμα, θέατρα, σχολεῖα, γυμναστήρια· πόλι ὁμως χωρὶς θεοὺς καὶ ναοὺς, ... οὔτε εἶδε οὔτε θὰ δῆ κανεῖς» (ἐπιστ. πρὸς Κολώτην τὸν Ἐπικούρειον XXXI,4· Μιχ. Ἰατροῦ, Πόθεν καὶ διατί σ. 199).

● Σύμφωνα μὲ τὸν ὕμνο πού σχολιάζουμε **ὄλες οἱ γενεές ὕμνοῦν τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ**, «τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα» (Φιλ. 2,9). Ἔρχονται βέβαια κάποτε καὶ ἐποχὲς σκληρές· ἀλλὰ καὶ στὴν πιὸ διεφθαρμένη γενεὰ θὰ ὑπάρχη ἓνας Νῶε, θὰ ὑπάρχη ἓνας Λῶτ, ἄνθρωποι πιστοὶ στὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Εἶδαμε πάντως καὶ γενεές πού ἐπηρεάζονται ἀπ' τὸ ὑλιστικὸ πνεῦμα. Μία τέτοια ἦταν στὴν ἐποχὴ μας. Ἐπὶ 75 χρόνια **στὴ Ῥωσία** ἐπικράτησε **ἀθεΐα**· γκρέμισαν ἐκκλησιές, ἔσφαξαν ἱερεῖς, ἐξώρισαν πατριάρχες, ἔκλεισαν σὲ φρενοκομεῖα πιστούς· τελικὰ πραγματοποιήθηκε ὁ λόγος τοῦ Ντοστογιέφσκου, πού εἶπε· Χριστέ, ἢ Ῥωσία θὰ σὲ σταυρώσῃ, θὰ σὲ θάψῃ χίλια μέτρα κάτω ἀπ' τὴ γῆ, ἀλλὰ καὶ πάλι θ' ἀναστηθῆς. **Καὶ ἀναστήθηκε!** Πηγαίνατε στὴ Μόσχα, στὸ Σταλινγκράντ, τὴν Ἁγία Πετρούπολι· θὰ δῆτε, ὅτι ὁ Κύριος τώρα λατρεύεται καὶ προσκυνεῖται ἀπὸ ἑκατομμύρια Ῥώσων Χριστιανῶν. Σήμερα σὲ καμμία ἄλλη

ὀρθόδοξη χώρα δὲν ἐορτάζεται τόσο θερμὰ ἢ Μεγάλη Ἑβδομάδα καὶ τὸ Πάσχα ὅσο ἐκεῖ.

● Ἄν προσέξατε, ὁ ὕμνος λέει «*Γενεαὶ πᾶσαι*». Ὅχι δηλαδὴ μόνο στὴ δική μας, ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε ἄλλη γενεά. Ἔως οὗτου ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ ῥέουν οἱ ποταμοὶ καὶ λάμπουν τὰ ἄστρα, **μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων**, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θὰ εἶνε τὸ πρόσωπο ποῦ σὰν θεῖος μαγνήτης θὰ ἐλκύη τὶς ψυχές. Μόνο χυδαῖα ὄντα δὲν μποροῦν νὰ τὸν ἀγαπήσουν. Οἱ προφητεῖες λένε, ὅτι οἱ ἡμέρες μας εἶνε πονηρὲς καὶ λίγοι θὰ μείνουν πιστοί, οἱ πολλοὶ θὰ εἶνε «*γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη*» (Ματθ. 17,17). Ἀσφαλῶς λοιπὸν θὰ ἔρθουν καὶ γενεές ποῦ ἢ ἀπιστία θὰ θριαμβεύη· θὰ εἶνε τότε ὅπως ἦταν οἱ ἡμέρες τοῦ Λῶτ καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ. Ἀλλὰ ὅσο λίγοι καὶ ἂν μείνουν οἱ πιστοί, **ποτέ ἀπογοήτευσις!** Καὶ ἕνας ἀκόμη νὰ μείνη πιστὸς στὸ σπίτι, στὸ χωριό, στὴν πόλι, στὴν πατρίδα, καὶ στὸν πλανήτη ἀκόμα, φτάνει αὐτὸς ὁ ἕνας ν' ἀποδείξη ὅτι **ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ νικητής**: ὅτι εἶνε «*τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον*», ποῦ θὰ νικήσῃ ὅλους τοὺς δαίμονες (Ἀπ. 17,14).

«*Γενεαὶ πᾶσαι*!» Τί σημαίνει αὐτό; ὅτι κάθε γενεά, **ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότης** σὲ κάθε ἐποχὴ, ἀναστενάζει κάτω ἀπὸ τὸ βᾶρος τῶν ἀμαρτιῶν τῆς καὶ **νοσταλεγεῖ Λυτρωτῆ**: ὅπως πρὸ Χριστοῦ, ἔτσι καὶ μετὰ Χριστόν, καὶ μέχρι τέλους. Ἰδιαίτερος ζωηρὴ ἦταν ἡ νοσταλγία αὐτῆ στοὺς Ἰουδαίους, ποῦ τοὺς θέρμαιναν τὰ λόγια τῶν προφητῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι λαοὶ περιμέναν λυτρωτῆ. Στὴν Ἀθήνα ὁ Σωκράτης, ὅταν δικαζόταν, εἶπε στοὺς δικαστὰς του λόγια, ποῦ θεωροῦνται προαναγγελία γιὰ τὴν ἔλευσι τοῦ Λυτρωτοῦ: Ἦμουν ὁ ἐλεγκτὴς τῶν κακιῶν, τοὺς εἶπε, κάτι σὰν βούκεντρο μὲ τὸ ὁποῖο ὁ γεωργὸς παρακινεῖ τὰ βραδυκίνητα βόδια, μιὰ φωνὴ διαμαρτυρίας γιὰ τὰ κακῶς κείμενα· τώρα ποῦ φεύγω ἀπ' τὴ ζωὴ θὰ πέσετε σὲ ὕπνο βαθύ· καὶ ἔτσι θὰ κοιμᾶστε μέχρις οὗτου ἔρθῃ **ἐκεῖνος** ποῦ θὰ σᾶς ξυπνήσῃ ἀπ' τὸ λήθαργο. Καὶ στὴν Ἀμερικὴ ἀκόμη, ποῦ οἱ ἰθαγενεῖς δὲν εἶχαν ἐπικοινωνία μὲ τὸν ὑπόλοιπο πλανήτη, ὅταν πῆγε ἐκεῖ ὁ Κολόμβος, τὸ πρῶτο ποῦ τὸν ρώτησαν ἦταν· Ἦρθε;... Ἦταν λοιπὸν **παγκόσμιος ἢ νοσταλγία** γιὰ τὸν Λυτρωτῆ.

● Ἐχοντας αὐτὰ ὑπ' ὄψιν αὐτά, νὰ πιστεύουμε, ἀγαπητοί μου, ὅτι δὲν θὰ νικήσουν οἱ πονηρὲς δυνάμεις: **θὰ ἔλθῃ καὶ νέα γενεά**, γενεὰ εὐσεβῆς καὶ πιστῆ, «*γενεὰ ζητούντων τὸν Κύριον*» ὅπως λέει ὁ Δαυὶδ (Ψαλμ. 23,6), ἄξια νὰ συνεχίσῃ τὸ '40 καὶ τὶς Θερμοπύλες καὶ νὰ λήῃ τὸ «*Μολὼν λαβέ*» καὶ τὸ ἱστορικὸ «Ὅχι».

Νέα γενεά! Πρέπει ὅλοι νὰ φροντίσουμε γιὰ

τὴ νέα γενεά. Ἐμεῖς ἢ παλαιὰ γενεὰ φεύγουμε πλέον. Εἶδαμε φοβερὰ πράγματα· ἀνεβήκαμε στὰ ψηλὰ βουνά, στὸ Γράμμο καὶ στὸ Βίτσι· ἐνταφιάσαμε ἥρωες, κηρύξαμε, διδάξαμε. Τώρα ὁ γέρων ἐγὼ ἐπίσκοπος ἐμφανίζομαι σύρων τὰ βήματα καὶ ὑποβασταζόμενος· ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἢ Ἑλλάς δὲν θ' ἀποθάνῃ· θὰ ζήσῃ καὶ θὰ συνεχίσῃ νὰ λατρεύῃ καὶ νὰ ὑμνῇ τὸν Χριστό, νὰ εἶνε «*γενεὰ ζητούντων τὸν Κύριον*», γενεὰ ποῦ θὰ πιστεῦῃ μέχρι τέλους εἰς Πατέρα Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα.

● Καὶ μία τελευταία παρατήρησι. Ὁ ὕμνος λέει ὄχι ἀπλῶς «προσφέρουσι, Χριστέ», ἀλλὰ «*προσφέρουσι, Χριστέ μου*»! Θέλω αὐτὸ νὰ τὸ ἐντυπώσω στὴ διάνοιά σας. Γιατί λέει «*Χριστέ μου*»;

Τὸ «*μου*» αὐτὸ ἔχει σημασία, δὲν λέγεται τυχαῖα. Ὅπως στὸ μνημεῖο τῆς Ἀκροπόλεως κάθε πέτρα ἔχει τὴ σημασία τῆς, ἔτσι καὶ στὸν ἀθάνατο Ἐπιτάφιο θρῆνο ἔχει σημασία καὶ αὐτὴ ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία. Κ' ἐσεῖς στὶς ἐκφράσεις σας ἔχετε τέτοιες κτητικὲς ἀντωνυμίες· λέτε π.χ. τὸ παιδί *μου*, ὁ ἄντρας *μου*, ἡ γυναίκα *μου*, ὁ γιατρός *μου*, τὸ σπίτι *μου*, τὸ χωριό *μου*, ἡ πατρίδα *μου*, ἡ ἐπιστήμη *μου* κ.τ.λ.. Τί σημαίνουν ὅλα αὐτὰ τὰ «*μου*»; Κάποιους δεσμούς σας. Ἔτσι καὶ τὸ «*Χριστέ μου*» δηλώνει ἕναν **ἰδιαίτερο ἱερὸ σύνδεσμο** ποῦ πρέπει νὰ ἔχουμε μὲ τὸν «*δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα, παθόντα καὶ ταφέντα*» Σωτῆρα μας. Γιὰ σένα δὲν εἶνε «ὁ Χριστὸς» ἀπλῶς, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνῃ «ὁ δικός σου». Καὶ ὁ Θωμᾶς, ὅταν εἶδε τὸ Χριστὸ μετὰ τὴν ἀνάστασί του, εἶπε ὄχι ἀπλῶς «ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεός», ἀλλὰ «*ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου*» (Ἰω. 20,28). Εἶνε λοιπὸν καὶ γιὰ μᾶς ὁ Χριστὸς τὸ πιὸ ἀγαπητὸ πρόσωπο τῆς ζωῆς μας; τὸ θέτουμε ὑπεράνω παντὸς ἄλλου;

Σὲ λίγο θ' ἀκολουθήσῃ ἡ ἔξοδος τοῦ ἐπιταφίου. Θέλω λοιπὸν νὰ σᾶς παρακαλέσω, σύμφωνα μ' αὐτὰ ποῦ εἶπαμε, κατὰ τὴν περιφορὰ νὰ τηρήσετε ἀνάλογη στάσι. Κηδεῖα ἔχουμε σήμερα· καὶ στὴν κηδεῖα δὲν μιλᾶνε οὔτε γελᾶνε· στέκονται μὲ **προσοχὴ καὶ κατάνυξι**. Ἔτσι κ' ἐμεῖς τώρα, ποῦ κηδεύουμε τὸν Σωτῆρα μας. Διαφορετικά, θὰ προκληθῇ σκανδαλισμὸς.

***

Εἶθε, ἀγαπητοί μου, νὰ καλλιεργηθῇ στὴν ψυχὴ μας ἰδιαίτερος σύνδεσμος μὲ τὸν Κύριό μας καὶ ἀπὸ τὴν **κοινωνία μαζί του** ν' ἀντιληφθοῦμε, ὅτι ὑπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ δὲν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο ὠραιότερο, ὑψηλότερο, ἀγιώτερο ἀπὸ τὸν Χριστό· ὄν, παῖδες Ἑλλήνων, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**